

# Eğilimleri Önceden Tahmin Eden Büyük Veri Platformu



**G**eleceğin trendlerine ilişkin büyük veriden öngörüler elde etmek için veri konusunda bilim insanlarının uzmanlığına ihtiyaç vardır. Bu analizler haftalar, hatta aylar alabilir. Ne var ki ABD'nin Massachusetts Institute of Technology (MIT) Üniversitesi ile işbirliği içindeki Endor adlı girişimin geliştirdiği öngörü oluşturmaya yönelik analitik platform, ilgili herkese bir arama motorunu kullanır gibi ham veri ve girdi yükleyip sadece 15 dakika içinde doğru yanıtları elde etme imkânı tanıyor.

Platform, özel sektör ve savunma sanayiine, hangi müşteri hangi hizmetleri istiyor, yeni mağazaları nerede açmalı, trafik sıkışıklığı nerede oluşacak veya olası teröristler nasıl tespit edilecek gibi sorulara yanıt verebilen faydalı uygulamalara sahip.

Platform, Endor'un eş kurucuları Alex "Sandy" Pentland ve MIT'de doktora yapan Yaniv Altshuler tarafından MIT'nin Medya Laboratuvarında geliştirdiği "Sosyal fizik" bilimine dayanıyor. Platform sosyal fizik, matematiksel modeller ve makine öğrenmesi kullanarak kalabalıkların davranışlarını anlamaya çalışıyor.

Platform projesi henüz erken aşamasındayken, ABD İleri Savunma Araştırma Projeleri Ajansı (DARPA) ile birlikte, ileride meydana gelebilecek ayaklanmaların tahmin edilmesini sağlayacak modellemelerin çıkarılabilmesi için sosyal karışıklıkların yaşandığı kentlerdeki hareket verilerinin analizi test edildi.

Yeni platformun kullanıcıları, müşterileri veya diğer bireyler hakkındaki, cep telefonu çağrıları, kredi kartıyla yaptığı alışverişler veya internet üzerindeki faaliyetlerine ilişkin verileri yüklüyorlar. Platform veriler içinden önceki davranış modellerini belirliyor ve gelecekteki davranışları tahmin etmek için sosyal fiziğe başvuruyor. Platform aynı zamanda kriptolu (şifreli) veri akışlarını da analiz edebiliyor. Böylece bankalar ve kredi kartı operatörleri gibi kurumların müşterilerinin veri gizliliği korunmuş oluyor.

news.kit.edu'nun haberine göre, proje Google'ın ana şirketi Alphabet Inc'in başkanı Eric Schmidt'in melek yatırım şirketi Innovation Endeavors tarafından mali olarak destekleniyor.

Kısa süre önce Endor, bir savunma kuruluşu için Twitter verilerini olası teröristleri tespit etmek için analiz etmişti. Şirkete IŞİD eylemcilerine ait olduğu tespit edilmiş 50 Twitter hesabı da dahil olmak üzere 15 milyon veri noktası verilmiş, metadata içinde gayet iyi gizlenmiş 74 kişinin tespiti istenmişti. Bir Endor çalışanı görevi bir laptop üzerinde 24 dakika içinde tamamladı ve IŞİD hesabı benzeri 80 hesap tespit etti. Bunlardan 45'i iyi gizlenmiş 74 hesap arasındaydı.

Endor veri bilimcilerinin (mühendislerinin) işlerini elinden almayı değil onlara güçlü bir araç olmayı hedefliyor. Veri bilimcileri (mühendisleri), Alshuler'in deyişiyile organizasyonların iş semantiğine (anlam bilimi) daha yatkınlardır ve Endor'u kendi iş akışlarına katabilirler. Proje, veri girişleriyle çıktılar arasındaki darboğazı açarak veri mühendislerinin kendi şirketlerini geliştirmesine yardımcı olur. 